

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2021/731)

Stockholms stad som en modern och attraktiv arbetsgivare

Motion av Karin Gustafsson (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige framför Karin Gustafsson (S) att Stockholms stad är en av Sveriges största arbetsgivare med över 40 000 anställda som arbetar inom fler än 300 olika yrken och att coronaepidemin har förändrat allas vår vardag. Enligt motionären finns anledning att tro att vi även efter pandemin regelbundet kommer att arbeta hemifrån i större utsträckning och staden behöver därför ta fram tydliga riktlinjer för att fullt ut kunna ta sitt arbetsgivaransvar och för att vara en modern och attraktiv arbetsgivare. Vidare behöver försäkringsfrågan redas ut då det i nuläget finns många oklarheter i vad som gäller.

I motionen framförs att för att klara tiden under och efter pandemin måste staden agera tydligt och likvärdigt för att på bästa sätt ge stadens medarbetare förutsättningar att kunna ge stockholmarna den välfärd de förtjänar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, servicenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdels-

nämnd, Akademikerförbundet SSR Stockholms stad och Vision Stockholms stad. Vision Stockholms stad har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att en mer flexibel inställning till delvis arbete hemifrån är en ny väg vi bygger.

Servicenämnden ser inte ett behov av riktlinjer för att upprätta särskilda överenskommelser för distansarbete.

Bromma stadsdelsnämnd anser att stadens nuvarande arbetssätt avseende hemarbete fungerar tillfredsställande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd har en positiv inställning till en ökad möjlighet att kunna arbeta mer hemifrån och att det finns ett ramverk som förtydligar rutiner för detta.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd bedömer att dokumentet Ramverk för möjliggörande av delvis arbete hemifrån av den 16 september 2021, är tillräckligt för att stärka staden som attraktiv arbetsgivare.

Akademikerförbundet SSR Stockholms stad ser positivt på att staden även post-corona möjliggör distans- och hemarbete i viss utsträckning.

Mina synpunkter

Jag vill tacka motionären för att hon lyfter en viktig fråga. Jag bedömer att hemarbete har varit en viktig förutsättning under hela pandemin för att hålla tillbaka smittspridningen. Som servicenämnden påpekar i sitt remissvar, har stadsledningskontoret tagit fram ett ramverk för arbete hemifrån efter pandemin, ett ramverk som är samverkat med de centrala fackliga organisationerna i staden och som är avsett att tjäna som stöd till stadens chefer. Ramverket syftar till att stärka stadens ställning som en attraktiv arbetsgivare och därigenom bidra till att trygga stadens kompetensförsörjning. Jag anser därför att motionärens frågeställning redan är omhändertagen av den grönbåa majoriteten. Jag noterar även att flera av remissinstanserna inte ser något behov av ytterligare åtgärder härvid.

När restriktionerna släpper och vi förhoppningsvis återgår till en mer normal tillvaro, kommer säkert många arbetsgivare, offentliga såväl som privata, att möjliggöra för arbetstagare att delvis arbeta hemifrån förutsatt att verksamheternas kvalitet alltjämt kan säkerställas. Jag ser mycket positivt på detta, eftersom möjligheten att delvis kunna arbeta hemifrån medför en flexibilitet som gör det enklare för människor att hantera vad som ofta kallas "livspusslet". En ordning av det slaget skapar förutsättningar för ett mer hållbart arbetsliv. Liksom servicenämnden anför i sitt remissvar, anser jag att ett aktivitetsbaserat ar-

betssätt med flexibilitet att även kunna arbeta hemifrån är en viktig pusselbit i att uppfattas som en modern och attraktiv arbetsgivare.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

Motion om Stockholms stad som en modern och attraktiv arbetsgivare

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

När motionen lämnades in i maj fanns inga stadsgemensamma riktlinjer för arbete hemifrån och det är positivt att staden i september tagit fram ett ramverk för detta. Det är viktigt att detta ramverk och det fortsatta kontinuerliga arbetet följs upp för att säkerställa likvärdighet.

Det finns flera positiva effekter av hemarbete där många vittnar om minskad stress och, som borgarrådet också anför, större möjligheter att få ihop det så kallade livspusslet. Det finns också ett antal nackdelar. Syftet med ramverket måste vara att säkerställa en bra balans som tar utgångspunkt i både verksamhetens och individens behov.

Den fackliga tjänstemannaorganisationen TCO varnar för en ny kvinnofälla om kvinnor med barn börjar jobba hemifrån mer för att underlätta familjelivet än sina manliga kollegor. Är man inte på plats ofta och regelbundet finns en risk att man blir mer osynlig när det kommer till lönehöjningar, utvecklingsmöjligheter och befordran. Detta riskerar att drabba kvinnor hårdare än män och staden behöver ha kunskap om detta för att kunna vara en modern och attraktiv arbetsgivare.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 23 februari 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Hans Altsjö

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige framför Karin Gustafsson (S) att Stockholms stad är en av Sveriges största arbetsgivare med över 40 000 anställda som arbetar inom fler än 300 olika yrken. Coronaepidemin har förändrat allas vår vardag.

Enligt motionen finns anledning att tro att vi även efter pandemin regelbundet kommer att arbeta hemifrån i större utsträckning och staden behöver därför ta fram tydliga riktlinjer för att fullt ut kunna ta sitt arbetsgivaransvar och för att vara en modern och attraktiv arbetsgivare. Vidare behöver försäkringsfrågan redas ut då det i nuläget finns många oklarheter i vad som gäller.

I motionen framförs att för att klara tiden under och efter pandemin måste staden agera tydligt och likvärdigt för att på bästa sätt ge stadens medarbetare förutsättningar att kunna ge stockholmarna den välfärd de förtjänar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, servicenämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Akademikerförbundet SSR Stockholms stad och Vision Stockholms stad. Vision Stockholms stad har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

En stor del av Stockholms stads medarbetare behöver vara på sin arbetsplats för att kunna utföra sitt arbete, medan en del medarbetare har arbeten som delvis kan utföras hemifrån.

Pandemin har gett insikter om fördelar som kan finnas med att delvis utföra sitt arbete hemifrån och staden intar därför en mer flexibel inställning till detta.

Stadsledningskontorets personalstrategiska avdelning har därför tagit fram ett stadsgemensamt ramverk. Ramverket är ett stöd till stadens chefer och förväntas bidra till att stärka staden som attraktiv arbetsgivare och med detta stödja stadens kompetensförsörjning. Ramverket är samverkat med de centrala fackliga organisationerna i Staden.

En mer flexibel inställning till att delvis arbeta hemifrån påverkar arbetssätten i berörda verksamheter men tar inte bort vikten av att kontoret är en plats att samlas på för medarbetare och chefer.

Kontoret är huvudarbetsplatsen och att delvis arbeta hemifrån är en möjlighet och inte en rättighet, skyldighet eller förmån.

Det är respektive chef som avgör vilka möjligheter till delvis arbete hemifrån som finns inom verksamheten och för enskilda medarbetare.

Det är alltid verksamhetens behov som styr var arbetsuppgifterna kan utföras.

Arbetsätt och verksamhetspåverkan ska utvärderas löpande i dialog mellan chef och medarbetare, arbetsgruppen och inom ramen för samverkan.

En mer flexibel inställning till delvis arbete hemifrån är en ny väg vi bygger och som varsamt och säkert ska anpassas och utvecklas på ett sådant sätt att vi säkerställer att våra verksamheter fortsatt har stockholmarnas fokus och att vi levererar tjänster och service med hög kvalitet.

Service nämnden

Service nämnden beslutade på sitt sammanträde den 26 oktober 2021 följande.

1. Remissen besvarades med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Ärendet förklarades omedelbart justerat.

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 6 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Serviceförvaltningen välkomnar förslaget att staden har gemensamma riktlinjer som beskriver förutsättningarna för arbete hemifrån.

Stadsledningskontoret lanserade i september framtagna riktlinjer för arbete hemifrån efter pandemin. Dessa riktlinjer beskriver de arbetsrättsliga förutsättningarna och riktlinjer kring praktiska frågor. Förvaltningen anser att de på ett bra sätt fungerar som stöd att hantera olika frågeställningar på ett för staden enhetligt sätt.

Serviceförvaltningen har under hela pandemin i stort sett bedrivit allt arbete hemifrån. När restriktionerna släpper planerar Serviceförvaltningen att införa ett flexibelt arbetssätt med att arbete vissa dagar utförs hemifrån. I enlighet med stadens riktlinjer avgör verksamhetens behov vilket arbete som lämpar sig för arbete hemifrån och vilka moment och arbetsuppgifter som ska utföras från kontoret.

Serviceförvaltningen kommer från sommaren 2022 att införa ett aktivitetsbaserat arbetssätt där fullt ergonomiska arbetsplatser kommer att erbjudas. Kontoret inreds för att ge en möjlighet att välja en plats som är utformad för det arbete som ska utföras för stunden. Parallellt med detta kommer även möjligheten finnas att arbeta från annan plats än kontoret, när verksamheten så tillåter. Att erbjuda ett aktivitetsbaserat arbets-

sätt med flexibilitet att även kunna arbeta hemifrån är en viktig pusselbit i att uppfattas som en modern och attraktiv arbetsgivare.

Stadens framtagna riktlinjer är ett bra stöd i planeringen inför det nya arbetssättet. Förvaltningen ser dock inte för den egna verksamheten ett behov av riktlinjer för att upprätta särskilda överenskommelser för distansarbete. Kontorsarbetsplatsen är fortsatt viktig för att skapa möjligheter till kreativ samverkan och utveckling.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 oktober 2021 följande.

Nämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på motionen om att Stockholms stad ska vara en modern och attraktiv arbetsgivare.

Reservation anfördes av Johan Heinonen m.fl. (S) enligt följande.

Att tillstyrka motionen.

Karin Gustafsson tar upp viktiga frågor i sin motion till staden. Coronapandemin har till en viss del förändrat hur vi arbetar. De digitala lösningarna kommer bli en allt större del utav vårt arbetsliv och fler och fler arbetstagare kommer att vilja använda sig av möjligheten med den flexibilitet som distansarbete medför. Distansarbete är en komplex fråga som berör inte bara rent praktiska frågor utan även arbetsmiljöfrågor, ansvarsfrågor utifrån arbetsgivarperspektiv samt försäkringsfrågor såsom arbetsskador i hemmet. Att förlita sig på nuvarande riktlinjer känns riskabelt i detta nya arbetslandskap. Vi är heller inte ute ur pandemin helt, nya krav på omställning till distansarbete kan uppstå. För att vara en trygg, attraktiv och relevant arbetsgivare bör riktlinjerna ses över. Bromma stadsdelsförvaltning kan vara bärande i att lyfta frågan i stadshuset.

Socialdemokraterna i Bromma stadsdelsnämnd yrkar därför tillstyrka motionen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning, som följer stadens nuvarande riktlinjer, anser att hemarbete även fortsättningsvis kan ske under förutsättning att det är verksamhetens behov som styr och att hemarbete således kan vara en möjlighet och inte en rättighet eller skyldighet. Närmaste chef får göra en bedömning om vad som är möjligt men huvuddelen av arbetet ska fortsatt vara på arbetsplatsen och arbetstagaren ska vara nåbar även vid hemarbete.

Bromma stadsdelsförvaltning anser att stadens nuvarande arbetssätt avseende hemarbete fungerar tillfredsställande och någon annan lösning har inte efterfrågats.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 oktober 2021 följande.

1. Tjänsteutlåtandet lämnas som remissvar till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Det är viktigt att komma ihåg att den allra största delen av förvaltningens medarbetare inte kan arbeta hemifrån. Men för de medarbetare som har gjort det, upplevt det positivt och som vill fortsätta att delvis arbeta hemifrån kan förvaltningen konstatera att ett gemensamt ramverk är värdefullt för att underlätta denna process.

Utifrån att verksamheterna inom staden har väldigt olika behov och förutsättningar behöver det lämnas utrymme för de enskilda verksamheterna att utforma egna arbetsätt och i detta arbete har cheferna ett stort ansvar. Anpassningar och nya arbetsätt måste alltid övervägas för att säkerställa en god service gentemot våra medborgare. Vi måste också säkerställa vårt arbetsmiljöansvar och att sekretess- och säkerhetsregler med mera följs.

Med ovan sagt är förvaltningens inställning till en ökad möjlighet att kunna arbeta mer hemifrån positiv och förvaltningen arbetar aktivt för att anpassa arbetsätten utifrån det ramverk som staden tagit fram.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet lämnas som remissvar till kommunstyrelsen.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 oktober 2021 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer att dokumentet Ramverk för möjliggörande av delvis arbete hemifrån av den 16 september 2021, är tillräckligt för att stärka staden som attraktiv arbetsgivare. Förvaltningens bedömning är att ytterligare stadsgemensamma riktlinjer för hem- och distansarbete inte är nödvändigt. Utöver ramverket har Personalstrategiska avdelningen även tagit fram stödmaterial för chefer inför bedömning av önske-

mål om att delvis arbeta hemma. Dessa dokument tydliggör arbetsgivarens arbetsmiljöansvar och försäkringsfrågan. Enligt ramverket är kontoret huvudarbetsplatsen och att delvis arbeta hemifrån är en möjlighet och inte en rättighet, skyldighet eller förmån.

Förvaltningen instämmer i att det är positivt att staden nu möjliggör arbete såväl på arbetsplatsen som i hemmet. Diverse undersökningar som fackliga organisationer genomfört under pandemin har visat att möjlighet att arbeta hemifrån innebär många fördelar för både medarbetare och verksamhet.

Förvaltningen instämmer i att möjliggörandet av arbete delvis i hemmet är ett viktigt steg för att staden ska vara en modern och attraktiv arbetsgivare.

Akademikerförbundet SSR Stockholms stad

Akademikerförbundet SSR Stockholms stads remissvar daterat den 30 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad har inget kollektivavtal om distansarbete. Det har sedan tidigare haft till följd att stadens medarbetare egentligen inte kan arbeta hemifrån.

När pandemin slog till med de följande rekommendationerna om hemarbete har många av våra medlemsgrupper i staden getts möjlighet till hemarbete. I kontakten med medlemmarna framkommer olika upplevelser av hur det fungerat att arbeta hemifrån. De flesta av våra medlemmar är verksamma inom socialtjänsten och äldreomsorgen där uppfattningen är att det är nödvändigt med arbete vid arbetsplatsen på minst halvtid för att kunna möta de klienter vi arbetar för. Det sociala arbetet bygger på mellanmänskliga kontakter vilket är mycket svårt att genomföra helt digitalt.

Å andra sidan är det många medlemmar som berättat om fördelarna med att i lugn och ro kunna sitta och skriva utredningar hemma vilket har minskat känslan av stress med den höga arbetsbelastningen.

Akademikerförbundet SSR ser positivt på att staden även post-corona möjliggör distans- och hemarbete i viss utsträckning. Frågan är vilken väg staden ska följa. Staden har nu tagit fram ett ramverk för fortsatt hemarbete under den långsamma återgången till arbetsplatserna. Ett sådant regelverk är ett arbetsgivar dokument där varken fackliga organisationer eller skyddsombud varit delaktiga i utformningen. Ett eventuellt distansarbetsavtal är ett kollektivavtal vilket tas fram av arbetsgivare och fackliga organisationer gemensamt. Utmaningen som vi upplever är det godtycke eller bristande tillit hos chefer som leder till att beslut om vem som fortsatt får arbeta hemifrån inte bottnar i verksamhetsnyttan eller smittspridningsriskerna

Akademikerförbundet SSR utreder för närvarande för- och nackdelar med ett eventuellt distansarbetsavtal med staden. I Avvaktan på vår slutbedömning är stadens ramverk ett positivt försök att få till en lika hantering i stadens förvaltningar.